

Interprovinciaal Overleg
Herengracht 23
2511 EG Den Haag

22-05-2025

Betreft: Oproep Caring Farmers voor brede bufferstroken rond Natura 2000-gebieden

Geacht bestuur van het IPO,

Stevig beleid voor de landbouw, industrie en verkeer vanuit de provincies is hoognodig om de natuur en de toekomstige voedselproductie te beschermen; dat staat voor Caring Farmers buiten kijf. **Caring Farmers roept de provincies op om zo snel mogelijk in te zetten op bufferzones van minimaal 500 meter** rondom Natura 2000-gebieden. Dat is een zeer logische en effectieve maatregel om de natuur te beschermen en te herstellen. Deze bufferzones zijn bij uitstek een plek om de doorontwikkeling naar een toekomstbestendig landbouwsysteem te versnellen.

Wij pleiten voor biologische landbouw (of vergelijkbare vormen van 'schone' landbouw) in de bufferzones.

Dat vormt de meest heldere oplossing: een landbouwvorm die herkenbaar is voor de consument, een meerprijs oplevert aan de boer, aanzienlijk minder stikstof uitstoot en ook direct bijdraagt aan het fors reduceren van pesticidegebruik. Dit draagt niet alleen bij aan stikstofreductie, maar ook aan de andere drukfactoren in Natura 2000-gebieden en de KRW-doelstellingen.

Vanuit het Rijk is het startpakket 'Nederland van het slot' gepresenteerd, met een voorgestelde zone van 250 meter. De afwijking van de provincie Gelderland om voor 500 meter te kiezen, juichen wij toe. We denken dat een brede bufferzone de beste kans heeft om de bestaande PAS-melders te legaliseren, nieuwe PAS-melders in de toekomst te voorkomen en daadwerkelijk de beoogde doelen te behalen. Ook heeft de [Raad van State](#) in het bestrijdingsmiddelendossier geoordeeld dat een bufferstrook van 250 meter onvoldoende is, omdat pesticiden zich verder verspreiden. Voor stikstof geldt dat nog veel meer.

De volgende belangrijke stap is dat het voor boeren helder wordt welke bedrijfsprofielen gewenst zijn in de bufferzones en welke zich moeten aanpassen, verkassen of zich laten uitkopen. Stichting Caring Farmers durft de pijnlijke maar noodzakelijke keuze te maken over wat wel en niet gewenst is in de bufferzones. Wij gaan er vanuit dat boeren die hun bedrijfsvoering moeten aanpassen of stoppen, hierbij worden geholpen en royaal en sociaal worden gecompenseerd.

Ranking voor bedrijven in bufferzones

We hebben de bedrijfsprofielen die zijn gewenst in bufferzones onderverdeeld in drie categorieën: onbeperkt gewenst, beperkt gewenst en ongewenst.

- **Onbeperkt gewenste agrarische bedrijfsprofielen in bufferzones:**
 - Agroforestry systemen en (rationele) voedselbossen;
 - Biologische boomkwekerijen;
 - Biologische en biodynamische akker- en tuinbouw met 10% groenblauwe dooradering (en/of andere bedrijfstypes die aantoonbaar geen kunstmest en geen synthetische bestrijdingsmiddelen gebruiken);
 - Biologische en biodynamische melkveehouderij tot 1,5 GVE/ha;
 - Extensieve begrazing van overig vee tot 1,7 GVE/hectare zonder gebruik van chemie (kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen) op kruidenrijke weilanden met landschapselementen. Gebruik van ontwormingsmiddelen en andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.
 - Kleinschalig veehouderij: tot 500 kippen; tot 30 varkens; tot 100 geiten. Bomen en struiken in de uitlopen; geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen; gebruik van ontwormingsmiddelen en

andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.

- Gemengde bedrijven met combinaties van bovenstaande.
- **Beperkt gewenste agrarische bedrijfsprofielen in bufferzones:**
 - Biologische varkens-, pluimvee- en rundveehouderijen ter ondersteuning van de biologische plantenteelt in de regio. Hierbij dient een grens gesteld te worden aan het aantal varkens, kippen en koeien per strekkende kilometer bufferzone. Het zou helpen als bedrijven worden omzoomd door landschapselementen; gebruik van ontwormingsmiddelen en andere medicijnen wordt zoveel mogelijk voorkomen en vervangen door natuurlijke middelen.
- **Niet gewenst in bufferzones:**
 - Gangbare veehouderij;
 - Gangbare teelten met gebruik van kunstmest en/of bestrijdingsmiddelen.

Flankerend beleid bij bufferzones is cruciaal

- Wees streng, maar sociaal;
- Per direct geen nieuw- of verbouw van stallen die niet aan bovenstaande voldoet;
- Help boeren die willen stoppen en investeer in verduurzaming van de blijvers;
- Beloon boeren goed voor goed landschapsbeheer;
- Maak vrijkomend agrarisch land beschikbaar voor extensivering met langlopende pachtcontracten. Stel waar mogelijk het erf, huiskavel en (een deel van) percelen beschikbaar voor natuurinclusieve gemeenschapsboeren uit initiatieven zoals Lenteland, Herenboeren, Land van Ons, etc.;
- Help met het opzetten van korte ketens;
- Ondersteun en stimuleer duurzame bedrijfsverbreding;
- Maak eenzelfde strenge maar sociale ranking voor overige bedrijven (industrie, bouw, etc.) in de bufferzones.

Caring Farmers doet als spreekbuis voor de extensieve boeren in Nederland bij deze een voorzet. Bij Caring Farmers zijn 400 boeren aangesloten die zich uitspreken voor een duurzaam voedselsysteem. Wij zijn één van de weinige organisaties die keuzes maken (ook moeilijke), en daarbij niet alleen de belangen van de voedselproducenten meewegen, maar ook de belangen van de natuur, klimaat, dieren en gezondheid van de volgende generaties.

Er zijn voldoende rapporten die hebben aangetoond dat het belangrijk is om nu te investeren in een schone samenleving en een gezonde planeet en dat die investeringen zich op (middel)lange termijn terugverdienen in lagere zorg-, milieu-, natuurherstel- en klimaatkosten. We zien dat **meerdere partijen 'doelsturing' als een toverwoord gebruiken, waardoor andere maatregelen niet nodig zouden zijn**. Hoewel Caring Farmers het principe van doelsturing ondersteunt, zien wij dat de vele urgente problemen (stikstof, natuur, klimaat, water) om snelle actie vragen. We hebben geen tijd om te wachten tot het hele doelsturing-circus is opgetuigd. Er zijn genoeg maatregelen te bedenken waarvan zeker is dat ze bijdragen aan meerdere van deze opgaven tegelijk en waar we als gehele maatschappij baat bij hebben. Meer hierover staat in [onze position paper](#) aan de Tweede Kamer.

Een transitie naar een duurzame landbouw met dierwaardige veehouderij is een grote opgave, maar eentje die de gehele maatschappij meer brede welvaart, gezondheid en geld oplevert. Zo blijkt uit onze [maatschappelijke kosten en batenanalyse](#) voor een dierwaardige veehouderij, maar ook uit bijvoorbeeld het scenario [Landinzicht](#) van Urgenda en vele andere onderzoeken en rapporten. Uitstellen is duurder dan aan de slag gaan.

Met vriendelijke groet,

namens 400 Caring Farmers,

Het bestuur van Stichting Caring Farmers